

Skiens-patrioter beklager at Riksmonumentet glapp

Lauvstad: - Ville ikke hatt det gratis!

Skiens-patrioter beklager at sjansene til å få professor Wilhelm Rasmussens riksmonument hit trolig er forbi. Søylen blir nok reist ved Amund Elvesæters unike turistanlegg i Bøverdalen. Ordføreren i Lom, Erik Frisvold, sier til Varden at Eidsvoldssøylen vil passe inn i turistanleggets symbolkrets fra bondekultur og norrøn mytologi, og bli en turistattraksjon. Skiens fremste talsmann, ordfører Per Sig. Lauvstad, sier tvert NEI til monumentet i Skien.

TORBJ. TOLLÅNES

Lauvstad begrunner sitt nei i to punkter: Kunstnerens feste til nazistytret i krigsårene, og monumentets formspråk, en "hirdkunst." Relieffene på søylen harmonerer med formspråket nazistene forklarte sitt verdisyn med.

MOT MIN STEMME!

- Jeg ville ikke hatt søylen om jeg fikk den gratis, - sier Lauvstad.

- Om kommunen engasjerte seg for den ville det blitt mot min stemme og uten min bistand. Temaet er da heller ikke drøftet på kommunalt plan.

- Men kunstneren var jo fra Skien, og selv om han var medlem av Rikstinget som kunstner-talsmann var han ikke særlig politisk aktiv?

- Det kan være, men for nordmenn flest var frontene klare. Jeg vil ikke henge merkelapper på folk, men slik jeg kjenner hans forhold under krigen ønsker jeg ikke nasjonalmonumentet hans til Skien. Dette er ikke et snevert parti-syn, men et standpunkt basert på min avstand til fascisme og nazisme, og det som hendte.

- Men her står jo andre av Rasmussens kunstverk, monumentet over polarforsker Hjalmar Johansen, og to viking-relieffer på Stevneplassen? Bør de fjernes?

- Jeg har intet ønske om å gjøre noe med disse monumentene, - sier Lauvstad.

FOR SENT

- Skal vi aldri bli ferdige med den krigen? - sukker Skiens-patrioten advokat Odd Høstmark Løve.

- At ikke Eidsvoldssøylen reises på Eidsvoll, eller på Eidsvolls Plass i Oslo, forstår jeg. Men dette unike kunstverket måtte da kunne få en plass i Skien, kunstnerens hjemby. For eksempel på parkområdet som utvikles på Langbryggene. Det er mange år siden jeg ba folk om å ta opp denne saken, uten at det kom noe effektivt ut av dette. Nå kan det være at kommunen ikke fant mulighet til å dekke kostnaden til monumentet, og at vi måtte drive med kronerulling i mange år. Likevel, søylen burde hatt sin naturlige plass i Skien. Men nå er det vel for sent, - beklager Høstmark Løve. Han har hørt såpass mye om hotelleier Elvesæter at han regner med han er istand til å utføre monument-prosjektet.

NYTT LANDEMERKE

Kraft-patriot grosserer Kjell Strand mener Skien burde undersøkt muligheter og kostnader ved flytting av søylen hit. Strand tar likevel økonomiske forbehold. Hvis tale om millionuttellinger ville også han reservere seg. Likevel har han vært opptatt av ideen, og diskutert den med både kultursjefen og ledelsen i Næringsrådet.

- Skien kunne trenge noe nytt til å markerte byen sterkere, og trekke folk, - mener Strand.

- Søylen kunne utmerket reises i havneområdet, og utfylle bildet av en elv og en havn som er enestående i hele Norge.

- Man innvender at Rasmussen trådte feil, og at riksmonumentet hans av den grunn ikke er interessant?

- Han sto ikke mer på feil side enn for eksempel Knut Hamsun eller komponisten David Monrad Johansen. Hamsuns bøker le-

NEI TIL "HIRDKUNST": Ordfører Per Sig. Lauvstad avviser "hirdkunst" i Skien.

ses som aldri før, og Monrad Johansen spilles. Vi bør være ferdige med den tiden nå. Rasmussen var et politisk null. Han bare trodde på det heilnorske, og ble

ikke tatt alvorlig politisk. Som kunstner var han suveren. Jeg beklager at ikke Eidsvoldssøylen kan komme til Skien, men hvis klokken ennå er bare ett minutt

på tolv for prosjektet, er sjansen fortsatt der? - undres grosserer Strand.